

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih: **16 Nisan 2026**

Sayı: **18452**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

43596

Aşağıdaki sorularımın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Alparslan Bayraktar tarafından, Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğü'nün 96. maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. 15.04.2026

FETHİ AÇIKEL

Prof. Dr. Fethi Açikel
İstanbul Milletvekili

Atatürk Cumhuriyeti felsefesinin temel dayanaklarından biri, **ekonomide bağımsızlık ve kendine yeterlilik** ilkesidir. Ulusal egemenliğin yalnızca siyasi değil, aynı zamanda ekonomik bağımsızlıkla da mümkün olabileceği anlayışı; üretim kapasitesini güçlendiren, dışa bağımlılığı azaltan ve stratejik alanlarda kendi kendine yetebilen bir ekonomik yapıyı zorunlu kılmaktadır.

ABD/İsrail - İran arasında tırmanan askeri gerilim, küresel enerji ve ticaret hatlarının en kritik geçiş noktalarından biri olan Hürmüz Boğazı'nda ciddi bir arz ve lojistik riski yaratmıştır. Küresel petrol ticaretinin yaklaşık dörtte birinin bu hat üzerinden gerçekleştiği dikkate alındığında, bölgedeki her türlü aksama doğrudan enerji fiyatlarına, deniz taşımacılığına ve küresel tedarik zincirlerine yansımaktadır.

Türkiye ekonomisi ise yüksek enerji ithalat bağımlılığı nedeniyle bu tür dış şoklara son derece açıktır. Petrol ve doğalgaz fiyatlarındaki artışlar; üretim maliyetlerini yükseltmekte, enflasyonu tetiklemekte ve cari açık üzerinde baskı oluşturmaktadır. Özellikle enerji yoğun sektörlerde maliyet artışları sanayi üretimini ve ihracat rekabetini zayıflatmaktadır.

Öte yandan Körfez bölgesi yalnızca enerji arzı açısından değil; petrokimya ürünleri, plastik hammaddeleri, amonyak ve metanol gibi endüstriyel ve tarımsal sanayi girdileri açısından da kritik bir tedarik merkezidir. Bu alandaki bir arz daralması, Türkiye'de ara malı bağımlılığı yüksek sektörlerde üretim kesintilerine ve maliyet enflasyonuna yol açma riski taşımaktadır.

Krizin en kritik yansımalarından biri ise gübre ve tarım alanında ortaya çıkmaktadır. Küresel gübre ticaretinin önemli bir bölümü Hürmüz hattından geçmekte; azotlu gübre üretimi doğrudan doğalgaz fiyatlarına bağlı bulunmaktadır. Bu nedenle enerji fiyatlarındaki artış, gübre fiyatlarını; gübre fiyatları ise tarımsal üretim maliyetlerini doğrudan artırmaktadır. Bu zincirleme etki, Türkiye'de gıda enflasyonunu daha da kalıcı hale getirme riskini taşımaktadır.

Ayrıca deniz taşımacılığında sigorta ve navlun maliyetlerinin hızla yükselmesi, Türkiye'nin hem ithalat maliyetlerini artırmakta hem de ihracat teslim süreleri ve maliyetleri üzerinden rekabet gücünü zayıflatmaktadır.

Bu gelişmeler, Türkiye ekonomisinin dışa bağımlı üretim yapısının yarattığı kırılganlığı bir kez daha ortaya koymaktadır. Enerji, petrokimya ve gübre gibi stratejik alanlarda yüksek ithalat bağımlılığı; yalnızca ekonomik bir tercih değil, aynı zamanda ulusal güvenlik ve toplumsal refah açısından da yapısal bir risk oluşturmaktadır.

Bu çerçevede **“ekonomik kendine yeterlilik”** kavramı yalnızca teorik bir hedef değil; krizlere karşı dayanıklılık, arz güvenliği ve sürdürülebilir kalkınma açısından zorunlu bir politika alanı olarak öne çıkmaktadır. Türkiye'nin enerji, sanayi girdileri ve tarımsal üretim açısından dışa bağımlılığını azaltacak; yerli üretimi, stratejik stoklamayı ve tedarik çeşitlendirmesini esas alan bir ekonomik mimariye ihtiyaç duyduğu açıktır.

Enerji ve doğalgaz politikalarının, kısa vadeli siyasi hedefler veya seçim dönemlerine özgü söylemler çerçevesinde ele alınması; bu alanın taşıdığı stratejik önemin gerektirdiği ciddiyet ve sürdürülebilirlik anlayışıyla bağdaşmamaktadır. Enerji arzı ve fiyatlandırması, propaganda unsuru değil; vatandaşların erişilebilir ve makul maliyetli enerjiye ulaşım hakkının teminatı olarak değerlendirilmelidir. Aynı şekilde, sanayinin rekabet gücünü koruyabilmesi ve üretim sürekliliğinin sağlanabilmesi için enerjide dışa bağımlılığı azaltan, öngörülebilir ve uzun vadeli bir politika çerçevesi esas alınmalıdır. Bu doğrultuda enerji ve doğalgaz alanında izlenecek politikaların temel ilkesi; toplumsal refahı gözetken, üretim maliyetlerini dengeleyen ve ülkemizin enerjide kendine yeterliliğini güçlendiren bir yaklaşım olmalıdır.

Tüm bu gelişmeler birlikte değerlendirildiğinde; enerji arz güvenliği, sanayi üretimi, tarımsal sürdürülebilirlik ve makroekonomik dengeler açısından Türkiye ekonomisinin ciddi bir dış şok riskiyle karşı karşıya olduğu görülmektedir.

Bu nedenlerle; ortaya çıkan çok boyutlu ekonomik riskler karşısında hükümetin enerji, lojistik, sanayi ve tarım başta olmak üzere ilgili tüm sektörleri kapsayan bütüncül bir hazırlık süreci yürütmesi ve bu hazırlıkları sektör paydaşları ve kamuoyu ile şeffaf biçimde açıklaması gerekmektedir.

Bu bağlamda; aşağıdaki soruların yanıtlanması önem arz etmektedir.

1. Türkiye'nin petrol ve doğal gaz ithalatının ne kadarı doğrudan veya dolaylı olarak Hürmüz Boğazı üzerinden sağlanmaktadır?
2. Hürmüz Boğazı'nda yaşanabilecek uzun süreli bir kesinti senaryosuna karşı Türkiye'nin enerji arz güvenliği planı nedir?
3. Son dönemde artan petrol ve doğal gaz fiyatlarının Türkiye'nin cari açığı ve enflasyonu üzerindeki etkilerine ilişkin, Cumhurbaşkanlığı bünyesinde ya da ilgili bakanlıklarca yürütülen güncel projeksiyonlar nelerdir?

3. Son dönemde artan petrol ve doğal gaz fiyatlarının Türkiye'nin cari açığı ve enflasyonu üzerindeki etkilerine ilişkin, Cumhurbaşkanlığı bünyesinde ya da ilgili bakanlıklarca yürütülen güncel projeksiyonlar nelerdir?
4. Türkiye'nin petrokimya ve ara malı ithalatında Körfez ülkelerine bağımlılık oranı nedir? Bu bağımlılığın azaltılmasına yönelik somut bir strateji mevcut mudur?
5. Metanol, amonyak ve plastik hammaddeleri gibi kritik girdilerde tedarik kesintisi yaşanması halinde sanayi üretimini korumaya yönelik bir acil eylem planı bulunmakta mıdır?
6. Türkiye'nin gübre ithalatında Körfez bölgesinin payı nedir? Azotlu gübre fiyatlarındaki artışın tarımsal üretim maliyetlerine etkisi konusunda Bakanlığınızın çalışması var mıdır?
7. Enerji, tarım ve sanayi alanlarında stratejik stok seviyeleri yeterli midir? Bu stokların artırılmasına yönelik bir planlama yapılmakta mıdır? Son 24 yıllık dönemde bu tür dış şoklara karşı önlem almak için ne tür yatırımlar yapılmıştır?
8. Türkiye'nin alternatif enerji ve hammadde tedarik hatları oluşturma konusunda yürüttüğü uluslararası anlaşmalar ve girişimler nelerdir?
9. Ekonomik kendine yeterlilik hedefi doğrultusunda enerji, petrokimya ve gübre sektörlerinde yerli üretimi artırmaya yönelik somut politika ve yatırım planları nelerdir?